

Голові разової спеціалізованої вченої ради з розгляду та захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії Міжрегіональної Академії управління персоналом, докторові економічних наук, професору Братусь Г.А.

ВІДГУК

рецензента, кандидати економічних наук, доцента **Мазур Юлії Володимирівни** на дисертаційну роботу **Нікітіної Яни Олександрівни** «Управління конкурентоспроможністю підприємств торговельної галузі в умовах цифрової економіки», представлену до публічного захисту на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка»

Актуальність теми дисертаційної роботи. Актуальність теми дисертаційної роботи Нікітіної Яни Олександрівни «Управління конкурентоспроможністю підприємств торговельної галузі в умовах цифрової економіки» зумовлена кількома ключовими факторами.

По-перше, швидкий розвиток цифрових технологій суттєво змінює бізнес-середовище, в якому функціонують підприємства, зокрема в торговельній галузі. Це створює нові можливості, але й виклики, які потребують адаптації стратегій управління конкурентоспроможністю.

По-друге, в умовах глобалізації та зростаючої конкуренції підприємства змушені шукати нові підходи до підвищення своєї конкурентоспроможності. Дослідження механізмів управління в цій сфері є надзвичайно важливим для забезпечення стійкості та розвитку бізнесу.

По-третє, недостатня розробленість теоретичних і практичних аспектів управління конкурентоспроможністю в умовах цифровізації вказує на необхідність проведення глибокого аналізу та формулювання

нових підходів, що робить цю тему особливо актуальною для наукової спільноти та практиків.

Таким чином, дослідження, яке пропонує авторка, має значний потенціал для внесення нових знань у сферу економіки та управління, а також для практичного застосування в підприємствах торговельної галузі.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, викладених у дисертації Нікітіної Яни Олександрівни, відзначається високим рівнем. Авторка провела глибокий аналіз теоретичних основ управління конкурентоспроможністю підприємств, використовуючи сучасні наукові дослідження та практичний досвід, що дозволило сформулювати чіткі та обґрунтовані наукові положення, які відповідають актуальним тенденціям у цій сфері.

Наукові положення підкріплені детальним аналізом емпіричних даних, серед яких статистичні показники рентабельності та ліквідності підприємств, що підтверджує важливість і актуальність обраної теми. Методи дослідження, застосовані у роботі, адекватно відповідають поставленим завданням, забезпечуючи комплексний підхід і достовірність отриманих результатів; зокрема, використання системного аналізу та моделювання сприяє глибокому розумінню процесів управління конкурентоспроможністю. Висновки логічно випливають із проведеного аналізу та інтегрують теоретичні знання з практичними результатами, що підвищує наукову цінність роботи. Рекомендації, запропоновані в дисертації, мають практичну спрямованість і можуть бути ефективно впроваджені в діяльність підприємств торговельної галузі, зокрема рекомендації щодо впровадження цифрових технологій у бізнес-процеси, які здатні значно покращити якість управлінських рішень. Загалом, дисертація демонструє високий рівень обґрунтованості своїх положень,

висновків і рекомендацій, що робить її важливим внеском як у наукову літературу, так і в практику управління конкурентоспроможністю.

Отримані результати мають потенціал стати основою для подальших наукових досліджень, а також слугувати ефективним інструментом для підприємств, які прагнуть підвищити свою конкурентоспроможність в умовах цифрової економіки.

Повнота викладу у наукових працях наукових положень, висновків та рекомендацій, сформульованих у дисертації. Результати дисертації були представлені на численних наукових конференціях та оприлюднені у фахових виданнях, що підтверджує їх наукову значущість. Основні наукові положення та висновки дослідження були висвітлені на таких заходах як: Міжнародна науково-практична конференція у Львові (5-6 липня 2022 р.), VII Міжнародний літній науковий симпозіум в Одесі (26–27 липня 2024 р.) та VII Міжнародна науково-практична конференція в Одесі (27–28 вересня 2024 р.).

Крім того, опубліковано 7 наукових праць, а саме: 3 статті – у наукових фахових виданнях України, та 3 тез доповідей у матеріалах наукових конференцій. Загальний обсяг публікацій складає 3,12 обл. вид. арк. Дослідження представлено у достатньому обсязі і має високий рівень повноти, що створює міцну основу для подальших наукових розробок у сфері управління конкурентоспроможністю підприємств.

Оцінка змісту дисертації. Дисертація Нікітіної Я.О. відзначається чіткою та логічною структурою, що сприяє легкому сприйняттю та послідовному розкриттю теми. Мета і завдання дослідження сформульовані ясно і конкретно, що дозволяє зосередити увагу на ключових питаннях управління конкурентоспроможністю в умовах цифровізації. Авторка здійснює ґрунтовний аналіз теоретичних аспектів, розглядаючи сучасні тенденції та виклики, з якими стикаються підприємства торговельного сектору, опираючись на широкий спектр

літературних джерел — понад сто наукових публікацій, що свідчить про системний та ретельний підхід.

Методи дослідження, застосовані у роботі, відповідають поставленим завданням та є різноманітними, включаючи системний аналіз, статистичні методи та емпіричні дослідження, що забезпечує глибину й об'єктивність отриманих результатів. Висновки роботи логічно випливають із проведеного аналізу, містять практично орієнтовані рекомендації, які можуть бути впроваджені в діяльність підприємств, зокрема щодо інтеграції цифрових технологій для підвищення ефективності управління.

Зміст дисертації відповідає сучасним вимогам, є цілісним та обґрунтованим, адже авторка вдало поєднує теоретичні засади з практичними аспектами, що робить її значним внеском у наукову сферу та практику управління конкурентоспроможністю у торговельній галузі. Загалом, ця робота розширює існуючі знання в галузі та пропонує дієві інструменти для адаптації підприємств до динамічних умов ринку.

Зауваження щодо змісту дисертації та дискусійні положення. Хоча дисертація містить детальний аналіз теоретичних основ, деякі розділи могли б бути розширені, зокрема, в частині порівняння різних підходів до управління конкурентоспроможністю в умовах цифровізації. Такий підхід дозволив б краще зрозуміти, які методи є найбільш ефективними. Рекомендації, наведені в дисертації, є цінними, але їх реалізація в реальних умовах підприємств може вимагати додаткових досліджень. Було б корисно включити приклади успішного впровадження запропонованих механізмів управління конкурентоспроможністю.

Деякі положення, викладені в дисертації, можуть викликати дискусії серед науковців і практиків. Наприклад, питання про те, які саме цифрові технології є найбільш ефективними для підвищення конкурентоспроможності, може бути предметом подальших досліджень.

Так, авторці варто було б надати більш чіткі практичні рекомендації щодо реалізації концептуальних підходів щодо забезпечення більш ефективного застосування цифрових інструментів в межах покращення управління конкурентоспроможністю підприємств торговельної галузі в Україні, які можна було б реалізувати наразі, в умовах сучасного етапу розвитку, в тому числі в умовах триваючої військової агресії. У третьому розділі бажано уникнути описовості, треба говорити про власні напрацювання. Також варто було б обговорити, як підприємства можуть адаптуватися до швидко змінюваного цифрового середовища.

Загальний висновок та оцінка дисертації. Загальний висновок та оцінка дисертації Нікітіної Яни Олександрівни на тему «Управління конкурентоспроможністю підприємств торговельної галузі в умовах цифрової економіки» свідчать про те, що це є самостійне та завершене наукове дослідження. Дисертація відповідає всім вимогам, які визначені Порядком підготовки здобувачів ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти та наукових установах, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 26, з урахуванням усіх внесених змін. Також вона відповідає Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування відповідних рішень разових спеціалізованих вчених рад, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44.

Дисертація демонструє високий науковий рівень, оскільки авторка провела глибокий аналіз теоретичних і практичних аспектів управління конкурентоспроможністю підприємств у контексті цифрової економіки. Вона не лише розглянула існуючі підходи, але й запропонувала нові механізми, які можуть бути впроваджені в практику. Результати дослідження мають значну практичну цінність і можуть бути використані для підвищення ефективності управління підприємствами в умовах швидко змінюваного цифрового середовища.

Враховуючи всі наведені аспекти, можна стверджувати, що авторка заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка». Її робота є важливим внеском у наукову літературу та практику, що відкриває нові перспективи для подальших досліджень у цій галузі.

Рецензент:

доцент кафедри управління бізнесом

Міжрегіональної Академії

управління персоналом,

кандидат економічних наук, доцент

Юлія МАЗУР